ЭКСКУРСІЙНЫ МАРШРУТ
“МАЛАЯ РАДЗІМА ПАД ГЕРБАМ “БАГОРЫЯ”

Складальнікі: навуковае таварыства "Новае пакаленне" ДУА “Мацькаўскі навучальна-педагагічны комплекс дзіцячы сад – базавая школа”.

Кіраўнік: Рогач Валерый Мікалаевіч, настаўнік гісторыі ДУА “Мацькаўскі навучальна-педагагічны комплекс дзіцячы сад- базавая школа”.

Мэта экскурсіі: фарміраванне ў вучняў грамадзянска-патрыятычных і духоўна-маральных якасцяў праз далучэнне да гісторыка-культурных і духоўных каштоўнасцей роднага краю.

Задачы экскурсіі: шырокае далучэнне навучаемых да культурна-пазнавальнай і даследчай дзейнасці, накіраваную на пошук і атрыманне новых ведаў аб гісторыка-культурных і культавых каштоўнасцях Малой радзімы і аб’яднанне арганізацыйных і адукацыйных магчымасцей установы адукацыі і дзяржаўнай установы “Вілейскі краязнаўчы музей” для дасягнення пастаўленнай мэты.

Тып экскурсіі: гістарычная.

Від экскурсіі: аўтобусна-пешая (пешаходная).

Працяг экскурсіі: 4 гадзіны

Даўжыня маршрута: 45 км.

Маршрут экскурсіі: в. Мацькаўцы – в. Стайкі – в. Альковічы – в. Старынкі – в. Мацькаўцы.

Змест экскурсіі: па ходу экскурсіі яе ўдзельнікі знаёмяцца з сядзіба-паркавымі забудовамі роду Багдановічаў герба “Багорыя” і гісторыяй касцёла ў в. Альковічы.

Мікрараён ДУА “Мацькаўскі навучальна-педагагічны комплекс дзіцячы сад – базавая школа” размешчаны на паўночна-усходняй акраіне Вілейскага раёна і мяжуецца з Лагойскім раёнам. Двор “Стайкі” належаў роду Багдановічаў з 1-ай пал. 18 ст.. Першы ўладальнік – Тадэвуш, будаваў сядзібу ў стылі барока. У канцы стагоддзя Стайкі (двор) быў перабудаваны ў стылі класіцызму. Да канца 19 стагоддзя выдзяляюцца 3 асобыя маёнткі: Двор Стайкі, Мацькаўцы і Старынкі рода Багдановічаў герба “Багорыя”. Кожны маёнтак меў і сядзібны дом і парк, гаспадарчыя і культурныя пабудовы, водную сістэму у выглядзе млыноў, сажалак, каналаў якія злучалі сажалкі, або адводзілі лішак вады.

Помнік загінуўшым воінам-землякам размешчаны на скрыжаванні дарог у в. Мацькаўцы, каля вялізнай сажалкі былога маёнтка. А касцёл, размешчаны ў в. Альковічы, вядомы з 17 ст., акутаны прыгожымі легендамі і не менш цікавай сучаснай гісторыяй.

Агульныя метадычныя парады да тэмы экскурсіі:

- экскурсавод павінен валодаць вялікім аб'ёмам інфармацыі аб роду Багдановічаў герба "Багорыя" і аўтарах кніг аб сядзібах гэтага роду, апошніх нашчадках роду;
- экскурсія павінна праводзіцца ў адпаведнасці дыферынцыраванага падыходу да экскурсантаў;
- для павышэння эфектыўнасці экскурсіі неабходна шырэй выкарыстоўваць наглядны матэрыял: (збудаванні, сажалкі, помнікі, рэшткі паркаў і г. д.)

Агульныя арганізацыйныя рэкамендацыі:

у час правядзення экскурсіі строга выконваць правілы бяспекі ўдзельнікамі экскурсіі, правіл дарожнага руху, інструктаваць экскурсантаў аб выкананні норм бяспекі пры аглядзе аб'ектаў: збудаванняў і водных сістэм.

Уступ да экскурсіі:

- арганізацыйны ўступ зрабіць пры сустрэчы з групай да пачатку руху, прыгадаць групе сваё імя і імя па бацьку, абгаварыць неабходныя арганізацыйныя пытанні і засяродзіць увагу на правілах паводзін пад час экскурсіі і нормам бяспекі;
- у інфармацыйнай частцы ўступу коратка паведаміць аб тэме і асноўных аб'ектах экскурсіі;
- стварыць адпаведную атмасферу на ўспрыняцце будучай экскурсіі і ўстанавіць з экскурсантамі эмацыянальна-псіхалагічны кантакт.

Працяг уступу 5-7 хвілін.

Падвядзенне вынікаў: Абагульненне зрабіць каля будынка ДУА "Мацькаўскі навучальна-педагагічны комплекс дзіцячы сад – базавая школа" в.Мацькаўцы.

Працяг падвядзення вынікаў – 10 хвілін.

ТЭХНАЛАГІЧНАЯ КАРТА МАРШРУТА ЭКСКУРСІІ “МАЛАЯ РАДЗІМА ПАД ГЕРБАМ “БАГОРЫЯ”

Маршрут	Месца астаноўкі	Аб’ект паказа	Працягласць паказа	Назва падтэмы і асноўныя пытанні	Арганізацыйныя пытанні	Метадычныя парады
Уступ (10 хвілін)						
в.Мацькаўцы 1) Помнік загінаўшым воінам і землякам у гады ВАВ. 2) Сажалкі былога маёнтка Мацькаўцы.	Пляцоўка перад помнікам (за 100 м) Пешы пераход да захаваўшыхся пабудоў сядзібы Мацькаўцы	1)Помнік загінуўшым воінам і землякам у гады ВАВ. 2)Водная сістэма (сажалкі) сядзібы (маёнтка) Мацькаўцы рода Багдановічаў герба “Багорыя” Гаспадарчыя будынкі. Сядзібы Мацькаўцы рода Багдановічаў герба “Багорыя”	20 хвілін 30 хвілін	Звесткі аб устаноўцы помніка Гераізм мясцвага насельніцтва ў гады ВАВ. Інфармацыя аб узнікненні маёнтка Мацькаўцы і яго ўласніках. Плантроўка маёнтка. Эклектыка. Наяўнасць вялікага сядзібнага дома, парка, гаспадарчага двара і воднай сістэмы	Група размяшчаецца такім чынам, каб не ствараць памехі рухаючамуся транспарту. Тэхніка бяспекі. Помнік і сажалкі перад экскурсантамі Група размяшчаецца паўкругам ад паказу гаспадарчых пабудоў.	Выкарыстоўваць прыёмы паказа (папярэдні агляд і аповед) экскурсійная справа. Выкарыстанне ксеракопій фотаздымкаў былога сядзібнага дома і гаспадарчых пабудоў.
Пераезд у вёску Стайкі (9 хвілін) 5 км						
Вёска Стайкі Двор “Стайкі”	Пляцоўка перад адноўленымі будынкамі	Рэстаўрацыйныя работы і адноўленыя будынкі Двара	40 хвілін	Абзорная экскурсія двор “Стайкі” – помнік барока і класіцызма.	Экскурсію праводзіць экскурсавод з упраўляючым (па дамоўленасці)	Спалучаць прыёмы гістарычнага аналіза, лакалізацыі падзей і гістарычных асоб.

	Двара “Стайкі”	“Стайкі” рода Багдановічаў герба “Багорыя”		Гісторыя радавога гнязда Багдановічаў герба Багорыя. Першыя гаспадары Двара “Стайкі” і яго росквіт. Ад заняпаду і разбурэння да рэстаўрацыйных работ і аднаўлення. Новае жыццё Двара “Стайкі”.	адноўленага комплекса. Група размяшчаецца ў залежнасці ад размяшчэння аб’екта паказу.	
Пераезд у в.Альковічы (8 хвілін) 4,6 км						
в.Альковічы	Пляцоўка непадалёку ад касцёла.	Касцёл “Адведзінаў Найсвяцейшай Панны Марыі ”	45 хвілін	Сустрэча і кароткае знаёмства з групаё. Знаёмства з легендамі аб гісторыі будаўніцтва касцёла і яго архітэктурай. Знаёмства з унутранім уборы храма. Аповед ксяндза.	Знаёмства з правіламі паводзін пад час экскурсіі, парадку руху, размяшчэнна на месцах астановак, мер бяспекі і парадак агучвання пытанняў да экскурсавода (на прыканцы экскурсіі).	Прапанаваць групе размясціцца паўкругам, але не больш чым у два рады.
Пераезд у в. Старынкі (18 хвілін) 15 км						

в. Старынкі	Сядзібны дом рода Багдановічаў герба “Багорыя”	Сядзібны дом рода Багдановічаў, рэшткі алей сядзібнага парка	35 хвілін	Легенда і факт набыцця маёнтка Старынкі (выйгрыш у карты) Багдановічам у рода Тукайлаў. Аднаўленне маёнтка і стварэнне моцнай гаспадарчай інфраструктуры: пладовы сад, водная сістэма,вялізны гаспадарчы двор.Магчымасць рэстаўрацыі сядзібнага дома маёнтка Старынкі.	Папярэдні агляд сядзібнага дома, пад’язной брукаванай дарогі і рэштках парка. Група размяшчаецца перад парадным уваходам у сядзібны дом. Тэхніка бяспекі (немагчымасць наведвання пакояўдома).	Група размяшчаецца паўкругам каля сядзібнага дома і адвольна пры знаёмстве з пад’язной дарогай і рэшткамі парка.
Пераезд у в. Мацькаўцы (16 хвілін) 12 км						
в. Мацькаўцы	ДУА “Мацькаўскі навучальна-педагагічны комплекс дзіцячы сад – базавая школа”		10 хвілін	Кароткі агляд тых аб’ектаў з якімі пазнаёміліся ў час экскурсіі “Малая радзіма пад гербам Багорыя”.”	Экскурсавод ўзгадвае аб уважлівых адносінах да сваіх рэчаў і развітваецца з экскурсантамі.	Прапанаваць членам групы аставіць запіс аб уражанні ад экскурсіі ў журнале экскурсавода.

Фота 1. Вёска Мацькаўцы. Паравы млын былога маёнтка Мацькаўцы пач. XX ст.

Фота 2. Вёска Стайкі. Стаецкі бровар ў Сядзібе Багдановічаў (пасля рэстаўрацыі)

Фота 3. Вёска Альковічы. Касцёл Адведзінаў Панны Марыі

Фота 4. Касцёл, унутраняе убранне

Фота 5. Вёска Старынкі. Сядзібны дом маёнтка ў сядзібна-паркавым ансамблі Багдановічаў 18 ст.

Фота 6. Рэшткі парка і брукаванай дарогі